

HISTORY AND ARCHEOLOGY, ARCHIVAL STUDIES

Радченко Людмила Олексіївна

кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри українознавства
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна

ЗДОБУТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ – НАЙВИЩИЙ ВИЯВ СВОБОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

*Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її, вічно живу і нову,
і мову її солов'їну
(В.М. Сосюра)*

Україна уже 30 років існує як незалежна держава на карті світу. Це молода країна з багатовіковою історією. За цей період українському народу, її громадянам довелося будувати дім української незалежності із цеглин. У 1991 році здобули невідворотну незалежність, а потім формували і зміцнювали самостійність України як держави.

Можемо виділити напрямки здобуття незалежності України [1]:

1. Створення Народного руху України у вересні 1989 року, який став головною організаційною і рушійною силою у просуванні України до незалежності.

2. Створення «Живого ланцюга» 21 січня 1990 року, що з'єднав Івано-Франківськ, Львів, Рівне і Київ, в якому взяли участь до 5 мільйонів людей. Участь в «Українській хвилі» взяли люди з усіх регіонів України, зокрема і з Харкова та Донецька. Ця акція стала унаочненням прагнення українців жити в єдиній Україні.

3. Важливим об'єднуючим фактором було ухвалення 16 липня 1990 року Верховною Радою УРСР Декларацію про державний суверенітет України, де декларувалося, що Українська РСР є суверенною національною державою; що

єдиним джерелом влади є народ; закріплювалося право на громадянство, на власний державний бюджет і грошову одиницю, право мати власну армію та інші необхідні для суверенної держави інституції.

4. 2 жовтня 1990 року в Києві на площі Жовтневої революції (теперішній Майдан Незалежності) студенти розпочавши голодування, вимагали демократизації усіх суспільно-політичних процесів і розірвання союзного договору. Ці події отримали назву «Революція на граніті».

5. 24 серпня 1991 року Верховна Рада тогочасної УРСР переважною більшістю голосів ухвалила **«Акт про проголошення незалежності України»**, урочисто проголосивши незалежність України та створення самостійної Української держави – України. Автор **«Акту про проголошення незалежності України»** – Левко Лук'яненко. На карті світу з'явилася нова самостійна держава – Україна, яку визнали всі країни світу. Ця визначна дата навіки увійшла в історію нашої держави золотою сторінкою її біографії, законодавчо закріпивши вікові прагнення українського народу до національного відродження та свободи.

6. 1 грудня 1991 року відбувся Всеукраїнський референдум щодо проголошення незалежності України. Проголошення незалежності і підтвердження легітимності на референдумі стало результатом кількасотрічного прагнення українців жити в своїй державі. Стратег незалежності Левко Лук'яненко наголосив в інтерв'ю Радіо Свобода «Україна не переставала боротися за незалежність. Ніколи.....».

7. **Перші президентські вибори і поступова демократизація усієї виборчої системи.** Виборче законодавство вдосконалювалося з ухваленням нових законодавчих змін. Легітимність Державних інституцій, виборів, що були організовані і проведені, визнана у світі.

8. **28 червня 1996 року Верховною Радою була ухвалена Конституція незалежної України**, яка проголосила Україну суверенною, демократичною й правовою державою і закріплювала головні права та свободи людей. Це юридичний фундамент молодій державі.

9. У період 2-16 вересня 1996 року в Україні була проведена **грошова**

реформа. Національною грошовою одиницею та валютою стала **гривня**.

10. **Затверджені державні символи України:** 15 січня 1992 року – затвердження Верховною Радою України музики Державного гімну з пісні «Ще не вмерли України...»; 28 січня 1992 року Верховна Рада України затвердила синьо-жовте полотнище як **державний прапор України**. У прапорі зливаються серця народу України, серпнева блакить неба і жовтогарячий зерновий лан; 19 лютого 1992 року парламент України затвердив тризуб як Малий герб України.

11. Після Всеукраїнського референдуму незалежність України визнала міжнародна спільнота.

Успіх нинішнього українського державотворення значною мірою залежить від того, чи зуміємо ми об'єктивно проаналізувати власний історичний досвід, зокрема, усвідомити, як формувалася і функціонувала українська державницька ідея.

Незалежність нашої держави стала реальністю. Україна має свій герб, прапор, гімн і державну мову. Проте, боротьба за національну культуру, за українську мову, а відтак і за державу – ще попереду.

Список джерел:

1. 30 подій, що сформували і зміцнили Незалежність України. – URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/podii-shcho-sformuvaly-i-zmitsnyly-nezalezhnist%CA%B9/31405953.html>